

**Protokół z Posiedzenia Plenarnego
Komitetu Nauk Geograficznych PAN
w dniu 31 maja 2019 r.**

W dniu 31 maja 2019 r. o godz. 11.00 w siedzibie Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie odbyło się Posiedzenie Plenarne Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Porządek obrad spotkania był następujący:

1. Otwarcie posiedzenia i przyjęcie porządku obrad.
2. Nadesłane kandydatury na konkurs o Medal im. Wincentego Pola.
3. Zgłoszone prace na Konkurs o Dyplom im. Eugeniusza Romera za najlepszą pracę doktorską z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej obronionej w 2018 r.
4. Wsparcia dla czasopism naukowych .
5. Informacja o dofinansowaniu konferencji naukowych w roku 2019.
6. Wybory członków do Akademii Młodych Uczonych.
7. Wybory do Rady Doskonałości Naukowej.
8. Wybory na członków PAN.
9. Wybory do Komitetu Nauk Geograficznych PAN na lata 2020-2023.
10. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Na zebraniu obecnych było 27 osób.

Ad.1. Otwarcie posiedzenia i przyjęcie porządku obrad

Przewodniczący powitał zebranych, podziękował za przybycie. Poprosił o zatwierdzenie i zgłoszenie uwag do porządku obrad. Nie zgłoszono uwag i Przewodniczący przystąpił do realizacji porządku.

Ad 2. Nadesłane kandydatury na konkurs o Medal im. Wincentego Pola

Przewodniczący poinformował zebranych, że zostało zgłoszone 7 poniższych kandydatur do Medalu im. Wincentego Pola na 2019 r.:

1. Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego (wniosek podpisany przez Dziekana Wydziału prof. Marka Dutkowskiego) zgłosił kandydaturę prof. Ryszarda Borówki.
2. Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego (wniosek podpisany przez prof. Bogdana Włodarczyka) zgłosił kandydaturę prof. Piotra Czubli.
3. Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (wniosek podpisany przez Dziekana Wydziału prof. Leszka Kasprzaka) zgłosił kandydaturę prof. Teresy Czyż.
4. Członkowie Komitetu Nauk Geograficznych PAN: prof. Bolesław Domański (zastępca Przewodniczącego KNG PAN), prof. Wioletta Kamińska (członek KNG PAN) oraz prof. Przemysław Śleszyński (sekretarz naukowy KNG PAN) zgłosili kandydaturę prof. Antoniego Jackowskiego.

5. Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego (wniosek podpisany przez Dziekana Wydziału prof. Leszka Martynowskiego) zgłosił kandydaturę prof. Jacka Jani.
6. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Wydział Geograficzno-Biologiczny (wniosek podpisany przez Prodziekana Wydziału prof. Sławomira Kurka) zgłosił kandydaturę prof. Kazimierza Klimka.
7. Uniwersytet Warszawski (wniosek od Dziekana Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych prof. Macieja Jędrusika i Sekretarza mgr Joanny Ziętkiewicz-Bryndy) zgłosił kandydaturę prof. Andrzeja Richlinga.

Przewodnicząc przypominał, że Laureatami Medalu w poprzednich latach zostali prof. Zbyszko Chojnicki (niestety Profesor nie zdążył odebrać medalu, medal pośmiertnie został uroczystie przekazany małżonce) oraz prof. Leszek Starkel. Prof. Zbigniew Zwoliński oświadczył, że Kapituła podejmie do końca roku decyzję w sprawie przyznania Medalu.

Ad. 3. Nadesłane kandydatury na konkurs o Dyplom im. Eugeniusza Romera

Kontynuując porządek obrad, prof. M. Degórski przedstawił nadesłane rozprawy doktorskie (obronione w 2018 r.) na konkurs o Dyplom im. Eugeniusza Romera:

z zakresu geografii fizycznej:

- rozprawa doktorska Grzegorza Wałka pt. „Wpływ dróg na kształtowanie spływu powierzchniowego w obszarze zurbanizowanym na przykładzie Kielc” – promotor prof. Tadeusz Ciupa. Praca zgłoszona przez Instytut Geografii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach;
- rozprawa doktorska Natalii Bugajny pt. „Określenie zmian objętościowych brzegu wydmowego południowego Bałtyku z użyciem numerycznego modelu XBeach” – promotor prof. Kazimierz Furmańczyk. Praca zgłoszona przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego;
- rozprawa doktorska Maksyma Łaszewskiego pt. „Czasowo-przestrzenne zróżnicowanie ustroju termicznego nizinnych rzek Mazowsza” – promotor pracy prof. Urszula Komorowska. Praca zgłoszona przez Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych;
- rozprawa doktorska Filipa Marii Duszyńskiego pt. „Ewolucja progów morfologicznych Gór Stołowych w świetle badań geomorfologicznych i geofizycznych” – promotor prof. Piotr Migoń. Praca zgłoszona przez Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska;
- rozprawa doktorska Pawła Matulewskiego pt. „Wpływ denudacji antropogenicznej na przyrosty radialne i anatomię drewna korzeni sosny zwyczajnej (*Pinus silvestris* L.). Studium przypadku z Pojezierza Brodnickiego. – promotor pracy prof. Mirosław Makohonienko oraz dr Agata Buchwał (Zakład Geologii i Paleogeografii Czwartorzędu). Prace Zgłosił Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, Instytut Geoekologii i Geoinformacji.

z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej:

- rozprawa doktorska Dominiki Studzińskiej pt. „Zmiana roli i charakteru granicy polsko-rosyjskiej a uwarunkowania rozwoju polskiej strefy przygranicznej” – promotor pracy prof. Iwona Sagan. Praca zgłoszona przez Uniwersytet Gdański, Wydział Oceanografii i Geografii;
- rozprawa doktorska Tomasza Herodowicza pt. „Znaczenie polityki regionalnej UE w kształtowaniu środowiskowego wymiaru rozwoju społeczno-gospodarczego w Polsce” – promotor pracy prof. Paweł Churski. Praca zgłoszona przez Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych.

Profesor jednocześnie podziękował Przewodniczącemu Jury prof. Andrzejowi Suliborskiemu oraz całemu składowi Komisji za włożoną coroczną pracę w wyborze Laureatów. Oświadczył, że wszyscy doceniamy wkład i ogrom pracy za którą serdecznie dziękujemy. Kapituła Medalu Wincentego Pola oraz Komisja Jury ds. Dyplomu im. Eugeniusza Pola kończą swoją działalność zgodnie z kadencją Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Nowopowstały skład Komitetu wybierze ze swojego grona kolejną Kapitułę i Komisję oceniającą.

Ad. 4. Wsparcie dla czasopism naukowych

Prof. M. Degórski oświadczył, że należy utworzyć grupę czasopism ważnych, aspirujących do bazy WoS i Scopus, które mają szansę zmienić status z 20 pkt na wyższy. Takie uzasadnienie wraz z listą czasopism należy przekazać do Ministerstwa zespołom oceniającym. Następnie poprosił prof. A. Lisowskiego o zreferowanie sytuacji związanej z oceną czasopism. Prof. Lisowski oświadczył, że ranking czasopism budzi duże emocje w środowisku. Ministerstwo preferuje 2 bazy indeksowania: WoS i Scopus i dlatego te dwie bazy powinny być podstawą wyróżnienia tych najważniejszych czasopism. Profesor przedstawił sporządzony indeks dla czasopism indeksowanych w tych bazach. Na tych listach znalazło się 10 czasopism wydawanych przez środki geograficzne: IGiPZ PAN – 2 czasopisma (*Geographia Polonica*, *Przegląd Geograficzny*), UMK – również 2 (*Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, *Bulletin of Geography: Physical Geography Series*) oraz po 1 czasopiśmie z UW (*Miscellanea Geographica*), UAM (*Quaestiones Geographicae*), UŁ (*European Spatial Research and Policy*), UMCS (*Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska. Sectio B: Geographia, Geologia, Mineralogia Et Petrographia*), PTG (*Czasopismo Geograficzne*) i UP wraz z PTG (*Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG*) oraz 3 czasopisma formalnie niegeograficzne wydawane przez SGGW (*Soil Sciences Annual*), Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN (*Polish Journal of Soil Science*) i UMK (*Ecological Questiones*). Czasopisma, które znajdują się w dwóch bazach powinny otrzymać po 70 pkt (*Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, *Geographia Polonica*, *Quaestiones Geographicae*, *Miscellanea Geographica*, *European Spatial Research and Policy*, *Przegląd Geograficzny*), natomiast jeśli tylko w jednej bazie powinny otrzymać 40 pkt (*Bulletin of Geography. Physical Geography Series*, *Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska. Sectio B: Geographia, Geologia, Mineralogia et Petrographia*, *Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG*, *Czasopismo Geograficzne*).

Ad. 5. Informacja o dofinansowaniu konferencji naukowych w roku 2019

Prof. Marek Degórski poinformował, że zgodnie z ustaleniami Komisji ds. Działalności Upowszechniającej Naukę Komitet Nauk Geograficznych PAN otrzymał w 2019 roku dofinansowanie na organizację:

- konferencji pt. „Krajobrazy miejskie – przestrzenie metropolitalne” w wysokości 8 000 zł;
- konferencji pt. „Warsaw Regional Forum 2019 „Towards spatial justice – territorial development or marginalization” w wysokości 10 000 zł;
- warsztatów pt. „Workshop Assessment of Geodiversity for Mountain Areas” w wysokości 15 000 zł.

Ad.6. Wybory na członków do Akademii Młodych Uczonych

Przewodniczący oświadczył, że w czerwcu 2019 roku Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk wybierze 17 członków Akademii Młodych Uczonych. Członkiem Akademii Młodych

Uczonych może zostać osoba, która nie przekroczyła 38 roku życia i legitymuje się co najmniej stopniem naukowym doktora. Kandydatury na członków Akademii Młodych Uczonych może zgłosić: trzech członków Polskiej Akademii Nauk, rada naukowa instytutu naukowego lub instytutu badawczego posiadającego prawo nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, rada wydziału uczelni posiadającego prawo nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub pięć osób, które wyróżniają się szczególnym dorobkiem naukowym i autorytetem w środowisku naukowym oraz reprezentują różne ośrodki. Wybory odbywają się poprzez Wydziały, które są związane z określonymi dziedzinami nauki. Geografia ma trudną w tym roku sytuację ze względu na rozbitcie (Instytut Geografii i PZ PAN w Wydziale IV a Komitet w Wydziale III). Zostało zgłoszonych 2 geografów:

- dr Mateusz Strzelecki (176 cytacji, współczynnik Hirscha = 9),
- dr hab. Michał Słowiński (266 cytowań, współczynnik Hirscha = 11).

Opinią zespołu dr Mateusz Strzelecki zajmujący się badaniami polarnymi z Uniwersytetu Wrocławskiego, wygrał konkurs. W zespole opiniującym jest tylko prof. L. Starkel i zespół nie posiada w swoim gronie innego geografa. Osoba zgłoszona o najwyższych parametrach miała 4500 cytowań i współczynnik Hirscha = 37. W takiej sytuacji Przewodniczący oświadczył, że poprosi Prezesa Akademii i umożliwienie Komitetowi Nauk Geograficznych opiniowania zgłoszonych kandydatów.

Ad.7. Wybory do Rady Doskonałości Naukowej

Przewodniczący poinformował, że komisja wyborcza Rady Doskonałości Naukowej sporządziła ostateczne listy kandydatów odrębne dla każdej dyscypliny, zawierające imiona i nazwiska zgłoszonych kandydatów wraz z nazwami podmiotów zgłaszających. Głosowanie w wyborach członków Rady Doskonałości Naukowej przeprowadza się odrębnie dla każdej dyscypliny. Osoba uprawniona go głosowania w ramach danej dyscypliny będzie mogła oddać głos na nie więcej niż trzech kandydatów. Głosowanie na kandydatów na członków RDN rozpoczęło się 12 kwietnia 2019 r. o godz. 6:00 i trwało do 30 kwietnia 2019 r. do godz. 23:59. Głosowanie odbyło się wyłącznie poprzez elektroniczny system wyborczy RDN. Zgłoszeni Kandydaci z zakresu geografii społeczno ekonomicznej i gospodarki przestrzennej:

1. prof. Tomasz Kaczmarek (podmioty zgłaszające: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; Uniwersytet Warszawski);
2. prof. Tomasz Komornicki (podmioty zgłaszające: Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; Uniwersytet Warszawski);
3. prof. Ewa Kucharska-Stasiak (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Łódzki);
4. prof. Paweł Swianiewicz (podmioty zgłaszające: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; Uniwersytet Warszawski);
5. prof. Daniela Szymańska (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu);
6. prof. Ryszard Żróbek (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

Kandydaci z zakresu Nauk o Ziemi i Środowisku:

1. prof. Marek Degórski (podmioty zgłaszające: Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; Uniwersytet Warszawski);
2. prof. Zdzisław Jary (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Wrocławski);

3. prof. Leszek Kolendowicz (podmiot zgłaszający: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu);
4. prof. Adam Krężel (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Gdański);
5. prof. Jarosław Napiórkowski (podmiot zgłaszający: Instytut Geofizyki PAN);
6. prof. Jolanta Nastula (podmiot zgłaszający: Centrum Badań Kosmicznych PAN);
7. prof. Tadeusz Peryt (podmioty zgłaszające: Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie; Instytut Nauk Geologicznych PAN; Uniwersytet Warszawski);
8. prof. Zbigniew Ustrnul (podmioty zgłaszające: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; Uniwersytet Warszawski);
9. prof. Józef Wiktor (podmiot zgłaszający: Instytut Oceanologii PAN);
10. prof. Zbigniew Zwoliński (podmiot zgłaszający: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie).

W Naukach o Ziemi i Środowisku wygrał geolog prof. T. Peryt zdobywając 223 głosy, na drugim miejscu prof. Z. Zwoliński i na trzecim miejscu prof. Z. Ustrnul. W zakresie geografii społeczno-ekonomicznej znalazł się prof. T. Komornicki (114 głosów), prof. T. Kaczmarek i prof. P. Swianiewicz. Jednym z głównych zadań RDN będzie przeprowadzanie postępowań profesorskich, natomiast jeśli chodzi o postępowanie habilitacyjne sytuacja będzie odwrotna: to RDN najpierw opiniuje, a następnie wyznacza trzech recenzentów; recenzje będą odsyłane do Rady Naukowej, która przeprowadzi postępowanie.

Ad. 8. Wybory na członków PAN

Prezydium Polskiej Akademii Nauk na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2019 r. podjęło uchwałę o przeprowadzeniu wyboru nowych członków krajowych na 140. sesji Zgromadzenia Ogólnego Akademii, która odbędzie się w dniu 5 grudnia 2019 r. Do końca lipca br. na ręce Prezesa PAN można składać wnioski dotyczące wyborów członków krajowych Polskiej Akademii Nauk w 2019 r. Zgłosić kandydata mogą: trzech członków PAN, rada naukowa, rada wydziału lub 5 osób, które wyróżniają się szczególnym dorobkiem naukowym i autorytetem, wśród których chociaż jedna osoba zatrudniona jest za granicą. Komitet Nauk Geograficznych PAN ma za zadanie zaopiniować kandydatów geografów poprzez zebranie plenarne, a 16 października Wydział wybierze swoich kandydatów. Kandydatem może być tylko profesor tytułarny. Sytuacją bardzo niewygodną dla środowiska geografów jest fakt, że na dzień dzisiejszy Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN jest w Wydziale IV, a Komitet Nauk Geograficznych PAN w Wydziale III. Wśród członków rzeczywistych i korespondentów PAN są w Wydziale IV (Wydział Nauk Technicznych): prof. Piotr Korcelli, prof. Ryszard Domański, prof. Adam Kotarba, a w Wydziale III (Wydział Nauk Ścisłych i Nauk o Ziemi) tylko prof. Leszek Starkel. Kolejną sprawą niekorzystną dla geografów jest to, że panowie Profesorowie mają powyżej 80 lat, co powoduje, że te osoby nie są brane pod uwagę przy wyborach do jakichkolwiek ciał Akademii. Od 1998 r. nadarza się okazja do powiększenia grona członków Akademii o geografa. Należy tę okazję wykorzystać by podnieść rangę geografii. Przez 21 lat nie udało się wprowadzić do Akademii żadnego nowego geografa na członka PAN.

Ad. 9. Wybory do Komitetu Nauk Geograficznych PAN

Od czerwca 2019 r. Komisja Wyborcza Komitetu rozpocznie nowe wybory na kadencję 2020-2023. W głosowaniu wezmą udział tylko geografowie samodzielni (co najmniej dr hab.).

Komisja wystąpi z oficjalnym pismem do władz dziekańskich wszystkich jednostek geograficznych z prośbą o podanie listy zatrudnionych samodzielnych geografów (od dr hab.). W ten sposób powstanie lista czynnych geografów. Na dzień dzisiejszy, biorąc pod uwagę liczbę składanych nowych wniosków o habilitację, liczba samodzielnych geografów znacznie się zwiększy, przypuszczalnie do ok. 300 osób. Sporządzona w ten sposób lista zostanie wysłana do każdego geografa z prośbą o wytypowanie 10 osób, które według głosującego powinny wejść w skład Komitetu. Głosowanie będzie przebiegać internetowo. Po podliczeniu głosów zostanie wybrany 25-osobowy nowy skład Komitetu złożony z osób, którzy otrzymali największą liczbę głosów. 5 dodatkowych osób zostanie wybranych poprzez wybory uzupełniające, których zadaniem będzie uzupełnienie składu o przedstawicieli z ośrodków nie wybranych. Komitet kończy działalność 27 kwietnia 2020 r. Przewodniczący zwrócił uwagę, że skoro geografowie na dzień dzisiejszy są w dwóch dziedzinach i dyscyplinach, to należałoby przyjąć zasadę, że ilość członków powinna być jeśli nie jednakowa, to chociaż porównywalna.

Ponadto 27 marca 2019 r. odbyło się spotkanie kierownictwa PAN i przewodniczących komitetów, na którym ustalono, że władze Akademii nie są zainteresowane przemodelowaniem Komitetów, w tym nakłanianiem ich do nowych dyscyplin. Jedynie dopuszcza się zmianę statusu Komitetu na interdyscyplinarny. Członkowie Komitetu Nauk Geograficznych PAN jednogłośnie opowiedzieli się za komitetem dotyczącym dwóch dyscyplin: nauk o Ziemi (w zakresie geografii) oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej.

Prezes PAN powołał Rady Przewodniczących Komitetów Naukowych. Skład Rady to 11 osób wybranych z Przewodniczących Komitetów (obecnie jest 13 komitetów problemowych: 9 przy Prezydium PAN, 4 przy Wydziałach PAN) oraz 78 komitetów naukowych działających przy Wydziałach), po 2 osoby z każdego Wydziału, plus 1 przedstawiciel z komitetów prezydyalnych. Celem tej rady jest stworzenie polityki naukowej dla komitetów. Opracowywana jest nowa ocena ich działalności, gdyż ostatnia ocena została bardzo skrytykowana przez Przewodniczących. Nowa ocena będzie dotyczyła działalności i pozycji Komitetu w dyscyplinie, w tym wpływu na życie naukowe.

Na zakończenie prof. Andrzej Kostrzewski poinformował, że w 7 listopada 2019 r. w Warszawie, w siedzibie Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, odbędzie się konferencja pt. „Stan i przemiany środowiska przyrodniczego geosystemów Polski w latach 1994-2015 w oparciu o realizację programu Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego”. Organizatorem spotkania są: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Komitet Nauk Geograficznych PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN.

Protokół sporządzili:

Przemysław Śleszyński, Sekretarz naukowy KNG PAN,

Jolanta Więckowska, Sekretarz techniczny KNG PAN